

– Igen... 45 percnyi anyagot, olyant, amit nyolcadikosokkal kellene megcsinálni. Ez a... provokáció, nevezük így, végig erős késztetést jelentett nekik, a gyerekek megcsinálták azokat a játékokat, amelyekhez életkorilag nem lehetett közük. Én csak azt akartam bizonyítani egy ilyen órával, hogy...

– A gyerek gyakran sokkal érettebbek, fantáziadúsabbak, mint amit a felnőttek gondolnak róluk...

– Azt akartam bizonyítani, hogy a drámajáték terén is bármiféle gazság megcsinálható a gyerekekkel, még esetleg élvezni is fogják a gyerekek, ezért tanári felelősségnek gondolom azt, hogy mit csinál meg. Nem hiszem, hogy a Vak kígyó című játékot kell totyogniuk az óvodásoknak, a legnehezebb bizalomjátékok egyikét, mert ebben a játékban még a felnőttek is lépten-nyomon összerugdadják egymást, rálépnek a másik sarkára, és nem hiszem, hogy ebben kell közlekedtetni az óvodásokat csak azért, mert meg lehet csinálni velük. Azért, mert meg lehet csinálni, még nem igaz, hogy ez a tevékenység nekik való.

– Erre szoktam azt mondani, hogy mindent meg lehet tanítani a gyerekeknek, csak miért. Mindent, a telefonkönyvet is, ha csodálatosan csináljuk, de mi értelme van...

A fenyő

Bollókné Weinecker Tímea¹

Csoport: 4-5-6 évesek.

Téma: Tolerancia, összetartozás.

Fókusz: Megengedhetjük-e, hogy kizárják egyik társunkat, pusztán azért, mert más?

Eszközök: CD-játszó, vállkendő, székek, asztalok, fonott tálca, termény-lánc, fedeles kosár, meghívók, színes szalagok, almalé, körtelék, csipke tea, poharak.

I. Kontextusépítés

1. Keretjáték – közös mimetizálás

Megérkezés a játék „helyére”.

„Mit szólnátok hozzá, ha elutaznánk egy olyan mesés parkba, ahol egykor a fák, a bokrok is táncra perdültek? (...) Hogy minél előbb odaérhessünk, utazhatnánk a szél segítségével! Repültetek már falevélen? Most megtehetjük, ha ezt a kis levelet óriásivá varázsoljuk.”

„Falevél, falevél őszi falevél
óriási, óriási, óriási legyél!”

Közösen tartjuk a képzeletbeli falevelet; közösen mondókázunk, eljátszva, ahogy megnő.

„Üljünk fel a levél hátára, s idézzünk elő forgószelet, amely majd felrepít minket a levegőbe!”

Hangutánzó, dinamizációs gyakorlattal, az „s” hang hangoztatásával imitáljuk a szelet, egyre hangsabban, majd „földre érkezésig” egyre halkabban. „Út közben” úgy himbálózunk, ahogy a falevél libben.

2. Szerepmegajánlás, térmeghatározás – instrukció

„Megérkeztünk a parkba. Rendezzük be! Ti különböző fák, bokrok lehetnétek. Válasszátok ki a kosaramból azt a termésláncot, amelynek termő fáit, bokrait szeretnétek lenni, és miután a nyakatokba akasztottátok, keresétek meg helyeteket a parkban! Az óriási levél itt maradhat a földön. Én Őszanyó szeretnék lenni!”

3. Szerepfelvétel

Amikor elhelyezkednek, tapsra **állókép**, melyet megszólaltatok.

A játék vezetője szerepből, illetve szerepen kívül is irányíthatja a játékot. Szerepből mint Őszanyó, akinek kapcsolata van az erdő fáival, bokraival, azon belül kívül jobb, kívül kevésbé. Szerepen kívül – ha min-

¹ A szöveget Kuszmann Nóra gondozta. (A szerk.)

denki megtalálta a helyét – kérhető, hogy az állókép elkészülte után csak az szólaljon meg, akinek a válát megérinti a játék vezetője.

4. Jelmezöltés – hangaláfestéssel

„A kosaramban elhoztam nektek az ős színeit. Öltsetek magatokra a díszes ruhákat! Mutassátok meg, hogy pörögtök-forogtok az őszi szélben!”

A gyerekek színes szalagokat húznak ujjaikra.

„Pompásak látványt nyújtotok! Öröm benneteket nézni, de sajnos dolgom van, s mennem kell tovább. Ti csak táncoljatok!”

5. A fenyő „betelepítése”

Szerepet váltok, s mint fenyő a gyerekek közé táncolok. Beszélgetés közben összehasonlítjuk ruháinkat, „életmódunkat” – rendszerezve ismereteinket a „örökzöld – lombhullató” témakörben.

BEIKTATHATÓ (szükség esetén):

6. Emlékeink – tabló

Szerepet váltok: egy fa.

„Mi minden történt már velünk, mióta itt állunk? A legtöbb dolog mégiscsak a fenyővel történt, mert ő a legöregebb, no meg mindig figyel, ő még télen sem alszik...”

Szerepen kívüli instrukció: Ezekről a dolgokról készültek fényképek. Azt szeretném, ha most párokban elvonulnátok, megbeszelnétek egy-egy állóképet, majd bemutatnátok nekünk!

II . A probléma behozatala – munkaszakasz

1. A meghívó

Az óvónő ismét Őszanyó szerepében.

„Meglepetést hoztam számotokra. Nyárfi Búcsúbált ad számotokra, mielőtt végleg távozik. Velem küldte el a meghívókat. No, hadd akasszam ágaitokra a meghívókat! (...) De jaj! Most látom csak, elfogyott a meghívó, s a fenyőnek nem jutott. Az ő nevére nem írtak. Vajon miért?”

2. Mit tegyünk? – gyűlés

Gyűlést rögtönzünk, melynek lényege a fák közötti hasonlóság-különbség felfedeztetése, eddigi ismereteik összefoglalása. A fókusszal foglalkozunk, az ott szereplő kérdésre keressük közösen a választ/válaszokat. Megengedhetjük-e, hogy kizárják egyik társunkat a közös megmozdulásból, pusztán azért, mert MÁS? Teljes lehet-e az örömünk a bálban, ha egyik társunk nincs közöttünk? Mit érezhet a fenyő? Hogyan tudnánk kiengesztelni? Hogyan tudnánk Nyárfit mégis rávenni, hogy meghívja? Mit tegyünk, ha mégsem hívja meg?

3. Találkozás Nyárfival – forró szék

Óvónő Nyárfi szerepében: „Azért jöttem, hogy megbizonyosodjam afelől, megkaptátok a meghívókat. Már megvettem minden finomságot a kedvetekért. No és a termet is gyönyörűen feldíszítettem... No, de miért oly savanyú a képetek?”

Itt kezdődik a gyűlésen megfogalmazott kérdések feltétele. Válaszaival alátámasztja azt a feltételezésüket, mely szerint felületesen, s csak a külsőségek alapján ítél, s meglehetősen intoleráns. A beszélgetés második felében, visszakérdéssel érvelésre készíti a gyerekeket, s hagyja magát meggyőzni a meghívóról.

- nem elég színes, de télen
- szúrós védelem a madaraknak, mókusnak
- nem nő alatta egy szál fű sem gombák annál inkább
- nagyok, kemények a tobozai mókus, madár eledel
- túl sűrű remek rejtkehely stb.

4. Meghívó írása – közösen

Sort keríthetünk még a másság, jóság, szeretet, elfogadás, egyetemes (keresztyéni) mondanivalójára.

5. Fenyő meghívása – közös játék

„Én nem merek a fenyő szeme elé kerülni. Megtennétek, hogy elviszitek neki a meghívót? Addig hazaszaladok, s felteszek még egy terítéket az asztalra.”

Szerepet váltok, s a gyerekek, mint kesergő fenyőre találnak rám, s míg átadják a levelet, alkalmuk nyílik összegezni az eseményeket, s a tapasztalataikat. Ebben kérdésekkel is segíthetjük őket.

6. A bál – mimes játék

Ismét Nyárfi szerepében: „Örülök, hogy eljöttetek. Íme, terítve az asztal a nyár adományaival. Egyetek! Igyatok! Utána táncolhattok is. Egyszóval: éreztétek jól magatokat!” *(zene)*

Indiánok

Kunné Darók Anikó – Kuzmann Nóra

Korcsoport: 4 –5 év.

Téma: Fogyasztói magatartás, környezetvédelem.

Fókusz: Milyen következményei vannak pillanatnyi jólétünknek?

Eszköz: Indián díszek, halak, horgászbót, bogrács, székek, asztalok...

Előzmény: Egyheti barkácsolás, tornázás, rituálé kialakítása stb.

1. Szerepfelvétel – UTASÍTÁS

„Indián környezet” kialakítása. A csoportszoba átminősül táborra, erdővé stb. A gyerekek létszámára való tekintettel két csoportra válunk. Így aktívabbak lehetnek.

„Indiánok! Vegyétek fel díszeiteket! Hadd lássuk, mit hoz a mai nap! Induljatok dolgokra!”

Körbe járunk, s elbeszélgetünk a dolgozókkal, elmélyítve a szerepeket, s beindítva a játékot.

2. Miből, hogyan élünk? – GYAKORLAT + MÍMES JÁTÉK

A két tábor egy folyó (lepedő) választja el egymástól, melybe fából készült halakat dobáltunk. Röpgyűlés keretében megbeszéljük, hogy minket a folyó táplál. Az előző napokban szedett vesszőkből, madzagból és gémkapocsból horgászbótot készítünk.

Óvónők: egy-egy indián szerepében: „Nincs már mit ennünk. Itt az ideje, férfiak, a horgászatnak. Asszonyok, mi segítsünk nekik megcsinálni a botot, s aztán készítsük elő a bográcsot a halászlének! Néhány asszony a zsákmányt szállítsa a konyhára!...”

A folyamat végigjátszása, majd az étel elfogyasztása a hálaadó RITUÁLÉT követően. Ennek során tudatosítjuk, hogy milyen fontos szerepet játszik az életünkben a tiszta víz, s a benne levő élőlények, s hogy nélküle sokszor bizony éheznenek. Az ebédre meghívható a másik tábor is.

3. Másnap – MÍMES játék

Napi teendők megbeszélése gyűlés keretében, majd munkára indulás. A folyó tisztaságának és gazdagságának ellenőrzése a napi teendők között kell szerepeljen.

4. „Mc Kell enni” – GYŰLÉS

Hírnök (+ levél) jő: Megoldódott az élelmezésünk, ha nincs zsákmányunk, akkor sincs semmi baj – van „Mc Kell enni”.

A hírnök távozása után összegyűjtjük információinkat a gyorsétkeztetés témakörében. A negatívumok is említésre kerülnek.

„Mit hallottatok erről az étteremről? Mit lehet ott kapni? Milyen ételek vannak? Milyen a berendezése? Evőeszközök? Milyen az étkezés folyamata?”

5. Voltunk a „Mekiben” – TABLÓ